

Bruxelles, 22.5.2018
COM(2018) 267 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

O nouă agendă europeană pentru cultură

{SWD(2018) 167 final}

1. Introducere

Cu ocazia celei de-a 60-a aniversări a Tratatului de la Roma, liderii celor 27 de state membre și instituțiile Uniunii Europene și-au afirmat ambiția de a crea o Uniune *în care cetățenii să beneficieze de noi oportunități de dezvoltare culturală și socială și de creștere economică. [...] o Uniune care păstrează patrimoniul nostru cultural și promovează diversitatea culturală*¹. Aceasta a fost confirmată de Summit-ul liderilor de la Göteborg din noiembrie 2017 și de Consiliul European din decembrie 2017², care au subliniat, de asemenea, faptul că Anul European al Patrimoniului Cultural 2018³ reprezintă o oportunitate esențială pentru a-i sensibiliza pe cetățeni cu privire la importanța socială și economică a culturii și a patrimoniului.

În Comunicarea sa privind consolidarea identității europene prin educație și cultură⁴, Comisia a declarat, că este *în interesul comun al tuturor statelor membre să valorifice întregul potențial al educației și culturii, ca factori motrici ai creării de locuri de muncă, ai echității sociale și ai cetățeniei active, precum și ca mod de a trăi identitatea europeană în deplina sa diversitate*.

Bogatul patrimoniu cultural al Europei și dinamicele sale sectoare culturale și creative consolidează identitatea europeană, creând un sentiment de apartenență. Cultura promovează cetățenia activă, valorile comune, incluziunea și dialogul intercultural în Europa și în întreaga lume. Ea unește oamenii, inclusiv refugiații și alți migranți nou sosiți, și ne ajută să simțim că facem parte din comunități. De asemenea, cultura și industriile creative au puterea de a îmbunătăți condițiile de viață de a transforma comunitățile, de a genera locuri de muncă și creștere, precum și de a crea efecte de propagare în alte sectoare economice.

Noua agendă europeană pentru cultură (denumită în continuare „noua agendă”) răspunde invitației liderilor europeni de a face mai mult, prin cultură și educație, pentru a clădi societăți bazate pe coeziune și pentru a oferi o *viziune a unei Uniuni Europene atractive*⁵. Scopul său este de a valorifica întregul potențial al culturii pentru a contribui la construirea unei Uniuni mai echitabile și mai favorabile incluziunii, prin sprijinirea inovării, a creativității și a creșterii și creării de locuri de muncă durabile.

2. Provocările și ambiția

Aflată în curs de redresare în urma unei grave crize financiare, Europa se confruntă cu probleme precum inegalitățile sociale tot mai mari, diversitatea populațiilor, populismul, radicalizarea și amenințările teroriste. Noile tehnologii și comunicarea digitală transformă societățile, modificând stilurile de viață, modelele de consum și relațiile de putere din cadrul lanțurilor valorice economice. În acest context în schimbare, rolul culturii este mai important ca niciodată. Potrivit unui sondaj Eurobarometru din 2017, 53 % dintre respondenți consideră că statele membre sunt apropiate din punctul de vedere al valorilor comune, în timp ce 40 % sunt de părere că există un decalaj între ele din acest punct de vedere. Cultura poate contribui la eliminarea acestui decalaj, întrucât ea ocupă primul loc pe lista factorilor cu cel mai mare potențial de crearea a unui sentiment de comunitate⁶. Cu toate acestea, datele Eurostat arată că peste o treime dintre europeni nu participă deloc la activități culturale⁷. Așadar este necesar,

¹ [Declarația de la Roma, martie 2017](#)

² [Concluziile Consiliului European, decembrie 2017](#)

³ <https://europa.eu/cultural-heritage/>

⁴ [COM\(2017\)673](#)

⁵ [Declarația de la Bratislava, septembrie 2016](#)

⁶ [Eurobarometru 87, primăvara anului 2017](#)

⁷ [Eurostat, noiembrie 2017](#)

în mod evident, ca participarea culturală să crească și ca europenii să se poată reuni pentru a descoperi ceea ce au în comun, nu ceea ce îi dezbină. Cu toate acestea, fragmentarea pieții, accesul insuficient la finanțare și condițiile contractuale nesigure continuă să limiteze capacitatea de acțiune a sectoarelor culturale și creative și să determine reducerea veniturilor profesioniștilor din aceste sectoare.

Noua agendă, sprijinită cu fonduri adecvate, va exploata sinergiile dintre cultură și educație și va consolida legăturile dintre cultură și alte domenii de politică. Ea va ajuta, de asemenea, sectoarele culturale și creative să facă față provocărilor și să profite de oportunitățile oferite de trecerea la era digitală.

3. Temeiul juridic și primele etape

Temeiul juridic al acțiunii în domeniul culturii la nivelul UE este articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană și articolul 167 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene⁸. Statele membre dețin competența exclusivă în ceea ce privește politica culturală, în timp ce rolul Uniunii este de a încuraja cooperarea dintre statele membre și de a le sprijini și a le completa acțiunile. Politica UE în materie de cooperare a primit un impuls major prin Comunicarea Comisiei, aprobată de Consiliu⁹, privind o „agendă europeană pentru cultură într-o lume în proces de globalizare”¹⁰. La rândul său, Parlamentul European a sprijinit această agendă prin rezoluții politice și proiecte-pilot.

De atunci, statele membre au întreprins un număr impresionant de acțiuni¹¹, inspirate de colaborarea în domeniul politicilor UE prin intermediul planurilor de lucru succesive ale Consiliului în domeniul culturii, al proiectelor finanțate prin programele UE și al strategiilor macroregionale¹².

În prezent, Consiliul European a însărcinat UE să depună mai multe eforturi în acest domeniu și să *examineze în continuare posibile măsuri care să abordeze, printre altele, condițiile cadrului juridic și financiar pentru dezvoltarea industriilor culturale și creative și pentru mobilitatea profesioniștilor din sectorul cultural*².

4. Obiective și acțiuni strategice

Noua agendă are trei obiective strategice, cu dimensiuni sociale, economice și externe.

4.1 Dimensiunea socială - valorificarea potențialului culturii și al diversității culturale pentru coeziunea și bunăstarea socială

- Încurajarea capacității culturale¹³ a tuturor europenilor prin punerea la dispoziție a unei game largi de activități culturale și prin oferirea de posibilități de participare activă

⁸ Articolele 173 și 208 sunt, de asemenea, relevante pentru industriile creative și cooperarea pentru dezvoltare.

⁹ [2007/C 287/01](#)

¹⁰ [COM\(2007\) 242](#)

¹¹ SWD/2018/167, documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta comunicare, conține o sinteză a acțiunilor din cadrul Agendei 2017, detalii privind acțiunile propuse în cadrul noii agende, plus alte acțiuni relevante aflate în curs sau planificate, precum și detalii privind consultările, statisticile și sondajele care au fost utilizate la elaborarea sa.

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/policy/cooperation/

¹³ „Abordarea bazată pe capacitate” a fost elaborată de Amartya Sen. Aplicarea sa în domeniul culturii este mai recentă.

- Încurajarea mobilității profesioniștilor din sectoarele culturale și creative și eliminarea barierelor din calea mobilității lor
- Protejarea și promovarea patrimoniului cultural european ca resursă comună, pentru a-i sensibiliza pe cetățeni cu privire la istoria și la valorile noastre comune și pentru a consolida sentimentul unei identități europene comune.

Participarea culturală unește oamenii Cultura reprezintă un mijloc ideal de comunicare, dincolo de barierele lingvistice, care emancipează spiritele și facilitează coeziunea socială, inclusiv între refugiați, alți migranți și populațiile-gazdă. În cadrul Agendei europene 2007, factorii de decizie și practicienii au convenit asupra unor metode de utilizare a artelor participative pentru a promova înțelegerea, pentru a emancipa spiritele și a spori încrederea în sine¹⁴.

Cultura reprezintă o forță transformatoare pentru regenerarea comunităților. Cei 30 de ani de succes al Capitalelor Europene ale Culturii constituie o dovadă în acest sens, la fel ca proiectele de infrastructură culturală finanțate din fondurile structurale și de investiții europene. Anul European evidențiază contribuția transversală a patrimoniului la societățile și economiile europene. În prezent se utilizează o nouă abordare adaptativă pentru configurarea mediului nostru construit, abordare care este ancorată în cultură¹⁵.

Participarea culturală îmbunătățește, de asemenea, sănătatea și bunăstarea. Dintre europenii intervievați recent, 71 % sunt de acord că „a trăi aproape de locurile legate de patrimoniul cultural al Europei poate îmbunătăți calitatea vieții”¹⁶. La rândul său, cercetarea¹⁷ confirmă faptul că accesul la cultură reprezintă al doilea cel mai important factor determinant al bunăstării psihologice, precedat doar de absența bolii.

Cu toate acestea, barierele sociale și financiare din calea participării culturale persistă, în pofida eforturilor organizațiilor culturale de a se adapta la evoluția modelelor de consum cultural și a componenței populației. Prin urmare, se propune o nouă abordare, al cărei principiu director să fie capacitatea culturală. Aceasta presupune punerea la dispoziție a unei game largi de activități culturale de calitate, promovarea oportunităților de participare și de creație pentru toți și consolidarea legăturilor dintre cultură și educație, afacerile sociale, politica urbană, cercetare și inovare¹⁸.

Pentru a spori gradul de participare, este necesară o mai largă circulație a operelor de artă europene și a profesioniștilor din sectoarele culturale și creative europene. Bazându-se pe dovezi solide¹⁹, UE va continua să sprijine politicile și finanțarea, însă statele membre vor trebui să depună eforturi suplimentare pentru a elimina barierele administrative, precum riscul dublei impozitări a artiștilor și a profesioniștilor din domeniul artei.

¹⁴ [Metoda deschisă de coordonare \(MDC\) și vocile culturii, 2014, 2016 și 2017](#)

¹⁵ În concordanță cu [Declarația de la Davos din 2018 privind o cultură arhitectonică de mare calitate pentru Europa \(2018 Davos Declaration on high-quality Baukultur for Europe\)](#)

¹⁶ [Sondaj special Eurobarometru 2017](#)

¹⁷ [Sacco et al., 2011, The Interaction Between Culture, Health and Psychological Well-Being \(Interacțiunea dintre cultură, sănătate și bunăstarea psihologică\)](#). De asemenea, MDC 2017-2018 privind cultura ca vector de incluziune socială reunește dovezi cu privire la sănătate și bunăstare.

¹⁸ Raportul [King's College din Londra](#) intitulat *Towards cultural democracy: Promoting cultural capabilities for everyone* („Către o democrație culturală: promovarea capacităților culturale ale tuturor”).

¹⁹ 3 MDC privind [mobilitatea artiștilor](#) și rezidențele, 2010, 2012, 2014,

Comisia:

- va sprijini cercetarea în materie de interacțiuni culturale pentru a evalua efectele în diverse domenii, inclusiv al sănătății și al bunăstării (2018)
- va elabora acțiuni specifice în vederea incluziunii sociale prin cultură, prin intermediul programelor Creative Europe și Erasmus+²⁰, și va avea în vedere stabilirea unor criterii de selecție pentru programul Creative Europe, cu scopul de a încuraja gestionarea proiectelor bazată pe egalitatea de gen (2019)
- va lansa, în cadrul programului Creative Europe, un proiect intitulat „Spații și orașe culturale și creative”, pentru a promova participarea culturală și regenerarea socială și urbană (2018)
- va propune, în cadrul programului Creative Europe, un program de mobilitate pentru profesioniștii din sectoarele culturale și creative (2018-2019)

Comisia invită statele membre:

- să se angajeze să realizeze progrese substanțiale în ceea ce privește eliminarea barierelor administrative și fiscale din calea mobilității, printre altele prin intermediul viitorului plan de lucru în domeniul culturii

4.2 Dimensiunea economică - sprijinirea creativității bazate pe cultură în domeniul educației, al inovării, al creării de locuri de muncă și al creșterii

- Promovarea artelor, a culturii și a gândirii creative în educația și formarea formală și non-formală, la toate nivelurile, precum și în învățarea pe tot parcursul vieții
- Încurajarea unor ecosisteme favorabile pentru industriile culturale și creative, prin promovarea accesului la finanțare, a capacității de inovare, a remunerației echitabile a autorilor și creatorilor, precum și a cooperării transsectoriale
- Promovarea competențelor necesare în sectoarele culturale și creative, inclusiv a competențelor digitale, antreprenoriale, tradiționale și specializate.

Cultura și creativitatea reprezintă atuuri importante pentru economie. Cultura contribuie în mod direct la crearea de locuri de muncă, la creșterea economică și la comerțul exterior. În UE, ocuparea forței de muncă în domeniul cultural a crescut constant între 2011 și 2016, când a ajuns la 8,4 milioane. Există un surplus comercial de bunuri culturale în valoare de 8,7 miliarde EUR²¹ și se estimează că sectoarele culturale și creative contribuie cu 4,2 % la produsul intern brut al UE²². De asemenea, sectoarele economice inovatoare au nevoie de creativitate pentru a-și menține avantajul concurențial. Comunitățile urbane și rurale se bazează tot mai mult pe cultură pentru a atrage angajatori, studenți și turiști.

Cultura, artele, creativitatea și industriile creative sunt interdependente. Combinarea cunoștințelor și a competențelor specifice sectoarelor culturale și creative cu cele specifice altor sectoare contribuie la generarea de soluții inovatoare, inclusiv în domeniul

²⁰ ec.europa.eu/programmes/creative-europe/; ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus

²¹ [Eurostat 2016 \(statistici culturale: ocuparea forței de muncă, întreprinderi, participare, comerț, cheltuieli\)](#)

²² [Studiu din 2014 elaborat de Ernst & Young Measuring cultural and creative markets in the EU](#) („Măsurarea piețelor culturale și creative din UE”).

tehnologiei informației și comunicațiilor, al turismului, al industriei producătoare, al serviciilor și în sectorul public. Pentru a valorifica această forță transformatoare, Comisia propune să se pună accentul pe trei ecosisteme specifice: educație și formare, orașe și regiuni și sectoarele culturale și creative în sine, pentru a crea medii favorabile inovării bazate pe cultură.

Educația și formarea: Există o legătură clară între nivelurile de educație și participarea la cultură. Acțiunea transsectorială privind sensibilizarea și expresia culturală - una dintre cele opt competențe-cheie recunoscute la nivel european - va fi explorată în contextul cadrului european revizuit pentru competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții²³. De asemenea, există un consens cu privire la necesitatea unor competențe și abilități transferabile, care să stimuleze creativitatea și gândirea critică. Comisia a sprijinit activitatea Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) cu privire la modalitățile de predare, de învățare și de evaluare a gândirii creative și critice²⁴, care constituie în prezent domeniul inovator din cadrul Programului privind evaluarea internațională a elevilor 2021 (PISA). Acest accent pus pe gândirea creativă și critică ar trebui extins la toate nivelurile educației și formării, în concordanță cu trecerea de la STIM (științe, tehnologie, inginerie și matematică) la STIAM, care include artele²⁵.

Orașele și regiunile: Sectoarele culturale și creative au o capacitate enormă de experimentare, de anticipare a tendințelor și de explorare a modelelor de inovare socială și economică. Orașele și regiunile sunt parteneri naturali²⁶: se află în avangarda dezvoltării bazate pe cultură grație unei mai mari autonomii locale, atrag profesioniști de mare talent și sunt apropiate de necesitățile și potențialul locuitorilor lor. Cultura și turismul reprezintă o puternică forță motrice a activității economice. Orașele care investesc în cultură pot beneficia de recompense substanțiale, atrăgând mai multe locuri de muncă și mai mult capital uman decât alte orașe comparabile, după cum se arată în „Monitorul orașelor culturale și creative”, elaborat de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei²⁷. În zonele rurale, restaurarea și actualizarea patrimoniului cultural și natural contribuie la potențialul de creștere și la durabilitate²⁸. Gestionarea integrată a activelor culturale și naturale încurajează oamenii să le descopere și să participe la ambele²⁹.

Planificarea este necesară, însă trebuie permisă și inovarea, prin intermediul unor procese ascendente, al unor centre³⁰ și incubatoare creative, în care lucrătorii independenți și cei creativi să lucreze și să creeze împreună. La rândul lor, clusterelor de întreprinderi din sectoarele creative au demonstrat că pot genera o creștere semnificativă a gradului de ocupare a forței de muncă³¹ și deja aproximativ 6 % dintre toate cele 1 300 de priorități regionale inteligente în materie de specializare se referă la cultură³². Cooperarea regională și cea teritorială europeană generează creștere și locuri de muncă și promovează Europa ca destinație, inclusiv prin rutele culturale macroregionale³³. Este necesar să se profite de

²³ [Manualul MDC 2016](#) stabilește practici și recomandări.

²⁴ [Centrul de cercetare și inovare pedagogică al OCDE](#)

²⁵ [COM\(2017\)247](#)

²⁶ [Cultură pentru orașe și regiuni](#), proiect de învățare reciprocă, 2015-2017

²⁷ [Monitorul orașelor culturale și creative](#), 2017

²⁸ REDR, 2016, Fișă informativă privind artele și cultura în zonele rurale

²⁹ Studiile de caz Natura 2000 care fac legătura între patrimoniul cultural și cel natural

³⁰ [Rețeaua europeană a centrelor creative](#), 2016-2018

³¹ [Panorama europeană a clusterelor de întreprinderi 2014](#).

³² <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/map>

³³ [Routes4U](#): programul comun al Comisiei și al Consiliului Europei privind rutele culturale din macroregiuni.

aceste experiențe pentru a consolida rolul culturii în dezvoltarea teritorială bazată pe inovare.

Industria culturale și creative: Pentru a transforma oportunitățile în creștere și locuri de muncă, întreprinderile culturale și creative și profesioniștii din domeniu au nevoie de condiții-cadru favorabile: un mediu de reglementare care recompensează creația, un acces mai bun la finanțare, oportunități de extindere și de internaționalizare, precum și un bagaj de competențe specifice.

Pentru mulți europeni, în special pentru cei mai tineri, ocuparea forței de muncă în domeniul cultural reprezintă un important punct de intrare pe piața muncii (în Letonia, România, Cipru, Bulgaria, Portugalia, Estonia și Spania, în domeniul cultural lucrează un procent mai mare de tineri cu vârste între 15 și 29 de ani decât în întreaga economie). Însă preponderența locurilor de muncă bazate pe proiecte, atipice și cu jumătate de normă poate fi problematică. Adaptarea cadrului de reglementare pentru a oferi acoperire și protecție socială lucrătorilor intermitenți tot mai mobili reprezintă o provocare de politică majoră. Un alt obiectiv abordat de Comisie în Strategia privind piața unică digitală este remunerația echitabilă a autorilor și a creatorilor.

Accesul la finanțare rămâne o provocare importantă pentru un sector alcătuit în cea mai mare parte din IMM-uri și microîntreprinderi. Mecanismul de garantare pentru sectoarele culturale și creative, disponibil în cadrul programului Creative Europe, a început promițător și va fi consolidat. Vor continua să fie explorate și alte instrumente, precum finanțarea participativă³⁴ și finanțarea privată prin sponsorizări, fundații și parteneriate public-privat.

Profesioniștii din sectoarele culturale și creative au nevoie de o gamă largă de competențe digitale, tradiționale, transversale și specializate. Noua agendă se bazează pe lucrările de politică aflate în curs, în special în ceea ce privește competențele antreprenoriale³⁵ și cele din domeniul patrimoniului.

Noua agendă acordă prioritate unei abordări transsectoriale privind colaborarea la nivelul UE, având în vedere faptul că digitalizarea și creația colaborativă continuă să elimine granițele artistice și economice. Aceasta va fi completată cu inițiative specifice în sectoarele cele mai mature, pentru a sprijini cu mai multă eficacitate marea diversitate a expresiilor culturale europene.

Comisia:

- va sprijini etapa de validare a proiectului Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) intitulat *Teaching assessing and learning creative and critical thinking skills in education* („Predarea, evaluarea și învățarea gândirii creative și critice în educație”), în vederea includerii unui modul de creativitate în Programul privind evaluarea internațională a elevilor 2021 și va explora posibilitățile de a realiza ceva similar în învățământul superior și în domeniul formării (2018)
- va promova muzica și artele în educație și formare, inclusiv ca temă prioritară în cadrul programului Erasmus+ (2019), precum și elaborarea unor module interdisciplinare axate pe creativitate în instituțiile de învățământ superior, care să

³⁴ [Crowdfunding4Culture](#)

³⁵ Inclusiv prin intermediul Cadrului european pentru antreprenoriat și al Cadrului competențelor digitale (EntreComp, DigComp).

combine artele, tehnologia informației și comunicațiilor și competențele antreprenoriale și de afaceri (2018)

- va continua să sprijine regiunile care pun în aplicare strategii de specializare inteligentă și macroregionale axate pe cultură și să promoveze turismul cultural durabil printr-o inițiativă europeană specială în cadrul Anului European
- va sprijini parteneriatele între profesioniștii și industriile din domeniul creativ și rețelele europene de incubatoare pentru inovarea bazată pe creativitate, integrând creativitatea, arta și designul cu tehnologia și știința de vârf
- va realiza un proiect-pilot care să stimuleze crearea unor parteneriate mai puternice între sectoarele culturale și creative, autoritățile locale, partenerii sociali și furnizorii de servicii în domeniul educației și formării (2018)
- va explora crearea unei comunități de cunoștințe și inovare în domeniul patrimoniului cultural și al industriilor creative în cadrul Institutului European de Inovare și Tehnologie (2019)
- va organiza un dialog periodic cu sectoarele culturale și creative, în contextul strategiei pentru politica industrială, pentru a identifica necesitățile în materie de politică și a pune bazele unui cadru cuprinzător de politică la nivelul UE
- va organiza un dialog periodic cu sectorul muzical și va desfășura acțiunea pregătitoare *Music Moves Europe* („Muzica mișcă Europa”)
- va consolida dialogul cu industria europeană a audiovizualului, inclusiv prin intermediul evenimentelor din cadrul Forumului filmului european (2018)
- va sprijini statele membre în asigurarea remunerării echitabile a artiștilor și a creatorilor, prin intermediul unor dialoguri generale și specifice fiecărui sector, în concordanță cu Strategia privind piața unică digitală (2019)

Comisia invită statele membre:

- să se angajeze să îmbunătățească condițiile socioeconomice ale artiștilor și creatorilor și să promoveze educația și formarea în domeniul artei în cadrul viitorului plan de lucru

4.3 Dimensiunea externă - consolidarea relațiilor culturale internaționale

- Sprijinirea culturii ca motor de dezvoltare socială și economică durabilă
- Promovarea culturii și a dialogului intercultural în vederea dezvoltării unor relații intercomunitare pașnice
- Consolidarea cooperării în domeniul patrimoniului cultural

Prin Comunicarea comună din 2016, intitulată „Către o strategie a UE pentru relațiile culturale internaționale”³⁶, UE a stabilit un cadru de cooperare culturală cu țările partenere. Acesta este în concordanță deplină cu Convenția UNESCO din 2005 asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale, la care au aderat UE și toate statele membre³⁷. Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii

³⁶ [JOIN/2016/029](#)

³⁷ <http://en.unesco.org/creativity/>; ultimul raport UE este disponibil [aici](#).

Europene³⁸ a identificat diplomația culturală ca fiind un nou domeniu de acțiune externă comună a UE. Noul Consens european privind dezvoltarea³⁹ recunoaște rolul culturii ca o componentă și un vector important.

Comisia, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înalțul Reprezentant”) și serviciile aferente - inclusiv Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) - sprijină în totalitate lucrările aflate în curs de desfășurare în cadrul Consiliului în vederea elaborării unei abordări etapizate cuprinzătoare cu privire la relațiile culturale internaționale. Acțiunea UE generează sinergii și valoare adăugată⁴⁰, în special având în vedere rolul extins al delegațiilor UE. Punctele de contact cultural din cadrul delegațiilor UE beneficiază de formare privind dimensiunea culturală a dezvoltării și a relațiilor externe, pentru a disemina mai eficient bunele practici și a răspunde nevoilor și așteptărilor partenerilor locali.

Noua agendă permite o promovare mai eficace a culturii ca vector al identității și al coeziunii, ca factor determinant al dezvoltării socioeconomice și ca element ce stimulează în mod direct relațiile pașnice, inclusiv prin contactele directe între oameni care se creează în contextul proiectelor educaționale și de tineret, axându-se în mod special pe țările din Balcanii de Vest și pe cele implicate în procesul de aderare⁴¹. De asemenea, Comisia intenționează să utilizeze agenda pentru a evidenția dimensiunea culturală a dezvoltării durabile și pentru a sprijini punerea în aplicare a Agenda 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă.

Anul European al Patrimoniului Cultural 2018³, la care Balcanii de Vest sunt pe deplin asociați, reprezintă o ocazie unică de a consolida legăturile culturale cu țările partenere și cu sectoarele culturale locale. Parteneriatele create în cursul anului ar trebui să continue și ulterior, ca parte a cooperării culturale a UE și a noului Plan de acțiune european pentru patrimoniul cultural. Există proiecte în curs sau pe punctul de a demara și în zonele afectate de conflicte, cu scopul de a proteja și de a reabilita patrimoniul cultural deteriorat și de a promova crearea de locuri de muncă și un nivel de trai mai ridicat.

Comisia și Înalțul Reprezentant:

- vor promova sectoarele culturale și creative din Balcanii de Vest prin consolidarea sprijinului acordat prin programul Creative Europe și intenționează să utilizeze instrumentul de asistență pentru preaderare pentru a sprijini cultura în țările implicate în procesul de aderare și în Balcanii de Vest, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a inițiativelor emblematice corespunzătoare din planul de acțiune în sprijinul activităților de transformare a Balcanilor de Vest
- intenționează să lanseze a treia etapă a programului cultural al Parteneriatului estic și să consolideze societatea civilă prin cultură în țările din regiunea mediteraneană
- vor lansa o acțiune pregătitoare privind casele de cultură europene în țările partenere
- vor consolida dialogul pe teme culturale cu China și vor lansa un nou dialog cu Japonia

³⁸ [Strategia globală a UE](#)

³⁹ [Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru, 2017](#)

⁴⁰ Inclusiv prin intermediul noii platforme a diplomației culturale a UE

⁴¹ COM(2018)65

- vor pune în aplicare al 11-lea program cultural al Fondului european de dezvoltare intra-ACP pentru țările din Africa, zona Caraibilor și Pacific, care va completa acțiunile din cadrul tuturor celorlalte programe relevante ale UE, pentru a sprijini crearea de locuri de muncă, construirea identității, formarea profesională, cooperarea în domeniul audiovizualului și punerea în aplicare a Convenției UNESCO din 2005 în țările respective
- vor elabora strategii de cooperare culturală la nivel regional, începând cu Balcanii de Vest, regiunile din Orientul Mijlociu și Nordul Africii și America Latină
- vor adăuga protecția patrimoniului cultural la sarcinile misiunilor din cadrul politicii de securitate și apărare comune, acolo unde este cazul, pe baza misiunilor și a proiectelor în curs
- vor sprijini coridoarele patrimoniului Drumului Mătăsii din Asia Centrală, Afganistan și Iran

Comisia invită statele membre:

- să coopereze la elaborarea unor activități comune cu Comisia, cu Înaltul Reprezentant și cu serviciile aferente, inclusiv cu Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE)

5. Acțiuni transversale

Deși majoritatea acțiunilor din cadrul noii agende contribuie în primul rând la unul dintre cele trei obiective - la cel social, la cel economic sau la cel privind relațiile internaționale - multe aspecte sunt transversale. Două mari domenii de acțiune politică la nivelul UE - patrimoniul cultural și domeniul digital - vor contribui la atingerea tuturor celor trei obiective.

5.1 Protejarea și valorificarea patrimoniului cultural

Anul European al Patrimoniului Cultural 2018 a demarat în forță, cu mii de activități desfășurate în întreaga Europă. Comisia contribuie în mod direct la aceste evenimente, concentrându-se asupra a zece teme principale⁴² care urmăresc patru obiective centrale: angajamentul, durabilitatea, protecția și inovarea. Aceasta va avea ca rezultat elaborarea de recomandări, principii și seturi de instrumente menite să asigure moștenirea pozitivă a anului și vor contribui la noua agendă.

La încheierea Anului European, Comisia:

- va prezenta un **plan de acțiune pentru patrimoniul cultural**, va invita statele membre să elaboreze proiecte de planuri similare la nivel național și va monitoriza cele 10 inițiative europene prin intermediul planurilor de lucru ale Consiliului în domeniul culturii
- va propune integrarea rezultatelor anului în viitoarele programe ale UE și în politica de coeziune a acesteia
- va sprijini asigurarea punerii în aplicare a viitorului regulament al UE privind importul de bunuri culturale, prin intermediul planului de acțiune privind comerțul ilegal cu bunuri culturale, și va institui o platformă socială a părților interesate din

⁴² Cele 10 [inițiative europene](#) reprezintă teme-cheie pentru acțiunea politică transsectorială, inclusiv în ceea ce privește educația, comerțul ilegal, principiile de calitate în domeniul restaurării, turismul cultural durabil, competențele și inovarea.

5.2 Digital4Culture

Revoluția digitală permite forme noi și inovatoare de creație artistică, un acces mai larg și mai democratic la cultură și la patrimoniu, precum și noi modalități de accesare, de consum și de monetizare a conținutului cultural. Pentru a reflecta aceste evoluții, Comisia pregătește o nouă strategie a UE intitulată *Digital4Culture*, pentru a valorifica propunerile din domeniul drepturilor de autor, al audiovizualului și al radiodifuziunii prezentate în contextul Strategiei privind piața unică digitală și pentru a pune bazele viitoarelor acțiuni din următorul cadru financiar multianual al Uniunii.

Comisia:

- va crea o rețea de centre de competență pe întreg teritoriul UE pentru a proteja cunoștințele privind monumentele de patrimoniu aflate în pericol prin digitalizarea la scară largă (2019)
- va crea un anuar online al filmelor europene și va lansa prima Săptămână a filmului european pentru a pune filmele europene la dispoziția școlilor din întreaga Europă (2019)
- va institui o rețea paneuropeană de centre creative și de inovare digitale pentru a sprijini transformarea digitală (2020)
- va propune următoarele etape pentru Europeana, platforma digitală europeană dedicată patrimoniului cultural (2018)
- va lansa proiecte-pilot de mentorat pentru profesioniștii din domeniul audiovizualului - în special pentru femei - pentru a ajuta noi talente să își dezvolte parcursurile și abilitățile profesionale (2019)
- va stimula interacțiunile și colaborarea dintre artă și tehnologie în sprijinul inovării durabile la nivel industrial și societal (2018)

6. Punerea în aplicare a noii agende

Respectând principiul subsidiarității, rolul UE este de a furniza stimulente și orientări pentru a experimenta noi idei și a sprijini statele membre în prezentarea unei agende comune. În unele domenii, este în mod evident necesar să se depună eforturi suplimentare, prin orientări strategice, prin metode de lucru îmbunătățite și prin activități-pilot.

6.1. Cooperarea cu statele membre

Noua agendă ar trebui pusă în aplicare prin planuri și metode de lucru - precum metoda deschisă de coordonare - aprobate de statele membre.

Pentru a spori impactul, Comisia propune, de asemenea, să se pună accentul pe implementarea concretă la nivel național, regional sau local, prin proiecte comune cofinanțate de instrumente ale UE, care să ofere oportunități de învățare reciprocă și asistență tehnică statelor membre sau autorităților regionale și locale desemnate de statele membre.

Comisia invită statele membre să aibă în vedere următoarele teme pentru activitățile lor comune:

- guvernanta participativă în domeniul patrimoniului, în colaborare cu Consiliul European
- principii de calitate pentru intervențiile din domeniul patrimoniului și pentru restaurarea acestuia
- accesul la finanțare și capacitatea de inovare în sectoarele culturale și creative
- extinderea proiectelor culturale și de patrimoniu sprijinite de programele UE

6.2. Dialogul structurat cu societatea civilă

Comisia intenționează să extindă actualul dialog structurat⁴³ prin depășirea temelor examinate în cadrul metodei deschise de coordonare, prin valorificarea mai eficientă a oportunităților de colaborare online și prin deschiderea către organizațiile relevante din afara sectoarelor culturale și creative, în urma unei analize de la caz la caz. Ea va propune, de asemenea, ca societatea civilă să se implice mai activ în pregătirea forumurilor culturale bienale europene.

7. Promovarea culturii prin intermediul politicilor și al programelor UE

Creative Europe și programul care îi va succeda acestuia vor juca un rol direct în sprijinirea noii agende, iar Comisia va îmbunătăți sinergiile dintre proiecte și activitățile de politică. Strategia *Digital4Culture* va consolida coerența dintre inițiativele culturale, digitale și audiovizuale. Comisia va sprijini, de asemenea, obiectivele societale, economice și internaționale ale noii agende prin acțiuni în alte domenii de politică, iar alte politici și intervenții ale UE - prezente și viitoare - vor completa și vor sprijini politicile culturale ale statelor membre.

8. Etapele următoare

Noua Agendă europeană pentru cultură reprezintă o parte esențială a răspunsului dat de Comisie mandatului care i-a fost acordat de către Consiliul European din decembrie 2017. Ea oferă un cadru pentru următoarea etapă a cooperării la nivelul UE în scopul abordării actualelor provocări societale prin intermediul forței transformatoare a culturii. Se propune o nouă abordare în cadrul unei viziuni globale, care să încurajeze sinergiile dintre sectoarele culturale și dintre aceste sectoare și alte domenii de politică. Punerea în aplicare cu succes a noii agende și a acțiunilor din cadrul acesteia necesită o cooperare strânsă cu Parlamentul European, Consiliul, statele membre și părțile interesate din sectorul culturii, precum și implicarea tuturor acestor entități.

Colaborarea în materie de politici în cadrul noii agende va fi sprijinită, în 2019 și 2020, de programul Creative Europe și de alte programe ale UE care finanțează proiecte culturale, iar începând din 2021, de programele care le vor succeda acestora în următorul cadru financiar multianual al UE.

⁴³ www.voicesofculture.eu.